

ניהול קונפליקטים אדם-חיות בר במרחב הבנוי: חיפה כמקרה מבחן

קונפליקט אדם וחיית בר במרחב עירוני/מיושב

- היווצרות קונפליקט עם חיות בר, מבטא ניגוד אינטרסים בין אדם לחיה.
- מתי קורה הדבר?
לרוב:

מלון

(דרבן, שפן סלע, גירית)

מזון או

(חזיר בר, תן, שועל מצוי)

נקודת האכלה של חתולים

- מצב זה מחייב "טיפול שורש".

- מה המשמעות:

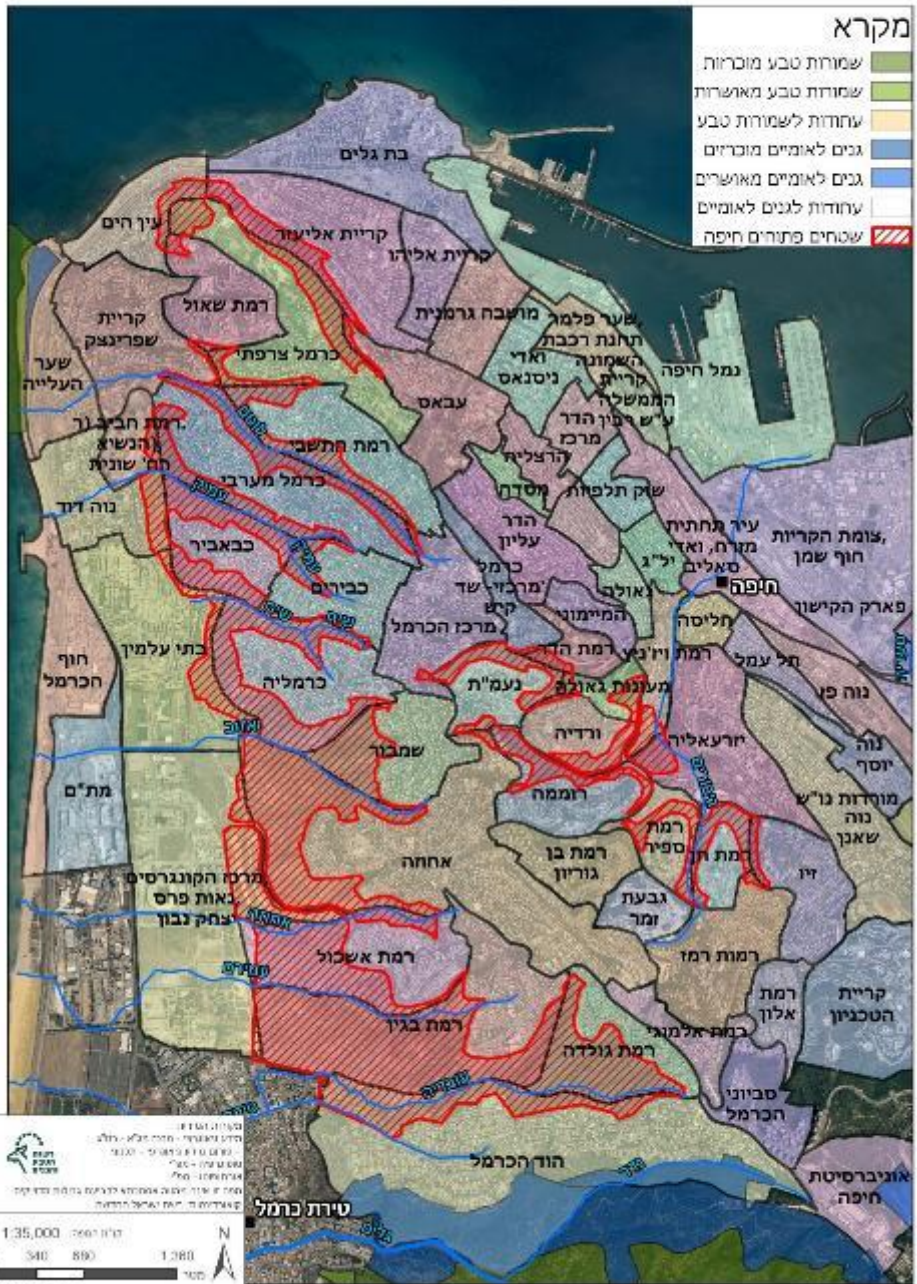
1. זיהוי הגורם/משאב מרכזיים.
2. טיפול בשלילת גורם/משאב זה.

הכר את חזיר הבר

- אומניבור-אוכל כל
- חיה אינטליגנטית וסתגלנית
- חברה מטריאכלית

צילום עידו גל

חיפה-גורמי משיכה לעיר

- מזון - פחים, האכלה מכוונת (חתולים/חזירים/תנים ועוז ביוב זורם
- אתרי מסתור - מובלעות של אזורי חורש ירוקים בתוך ומסביב לעיר

חיפה- עיקרי הקונפליקט

- חשש תושבים והיפגעות (חטיפת מזון, פגיעה פיזית)
- פחים הפוכים
- תאונות דרכים
- נזק לגינות

מיינט חיפה

עדר חזירים כשט על גן שמואל בחיפה והבריח את התושבים • נזק כבד לדשא (צילום: חיפה)

מה עושים בעולם?

- איטליה: הפגנות ענק של חקלאים ברומא הקוראים להשמדת חזירי הבר 2015-2021 300,000 חזירים הומתו מדי שנה.
- פולין: ב-2021 הומתו מעל 250,000. משערים שבוורשה לבד יש מעל 1000 חזירים.
- הונג-קונג- שימוש ברחפנים על מנת לאתר חזירים במרחב העירוני.
- ספרד 400,000 חזירים מומתים מדי שנה.

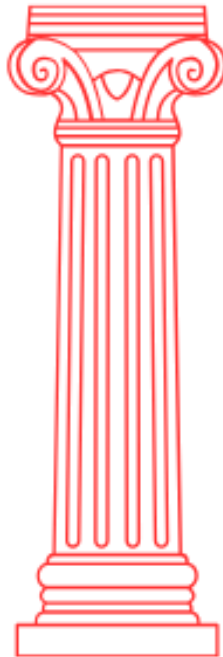

ניהול הקונפליקט

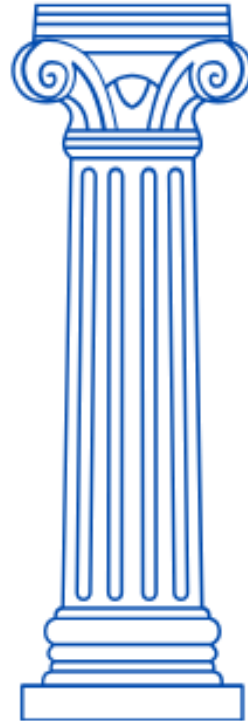
- ארבעת עמודי התווך של הקונפליקט
- טיפול רציני בשלושת עמודי התווך הראשונים יהפוך את העמוד הרביעי ללא רלוונטי

טיפול בפרטים

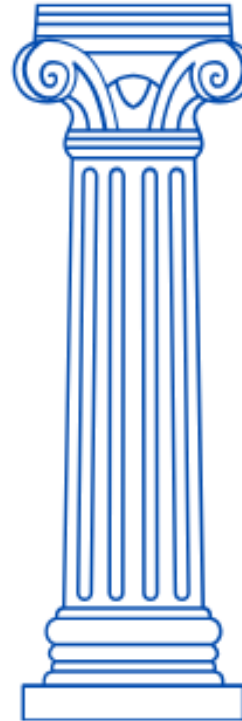
סורים

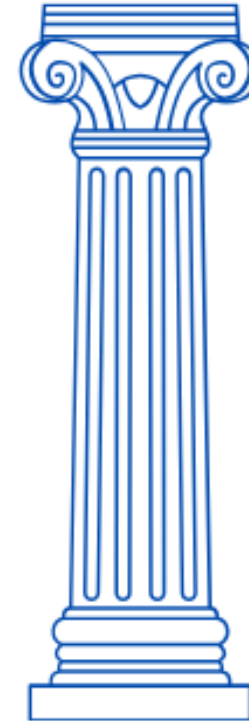
גידור

חינוך והסברה

סניטציה

סניטציה-צמצום מקורות מזון

- פינוי פחים יום-יומי. עדיפות לשעות ערב
- קיבוע פחים
- טיפול מייד/בהקדם בזרימת ביוב

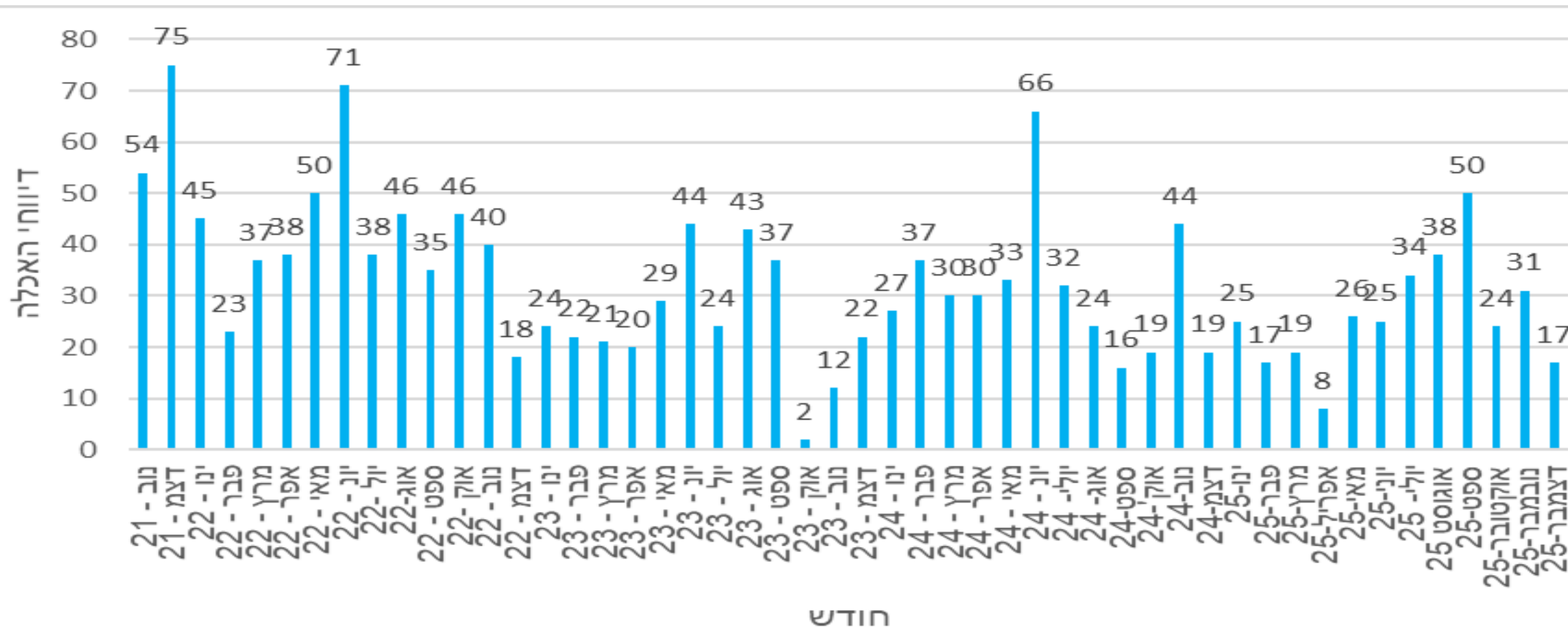

האכלה – אספקת מזון שוטפת

- האכלה ישירה – תחנות האכלת חתולים וחזירים
- האכלה עקיפה – פיזור/השאת פסולת אורגנית

- מאז החל הפרויקט התקבלו מאות דיווחים על האכלה מהציבור. בחלק בוצעה אכיפה עירונית

- לא מאכילים.
- לא משאירים מזון.
- לא מתקרבים לחיית בר.

חיפה
Haifa • حیفا

שומרים על חיפה

נקייה

עיריית
חיפה
HAIFA

רשות
הטבע
והגנים

תושבי חיפה, בואו נחזיר את המרחב העירוני לתושבים ונשאיר את חזירי הבר בטבע, לטובתם ולטובתנו

**לא
מאכילים**

האכלת חיות בר
אסורה ומסכנת
אותם ואותנו

**לא
משאירים**

שקיות אשפה
ואוכל זמין
מחוץ לפחים

שימו לב: חזירי בר מורדים עלולים להיות נשאים של
מחלת נגיפתית. דווחו על הימצאותם במרחב הציבורי

מידע נוסף באתר עיריית חיפה

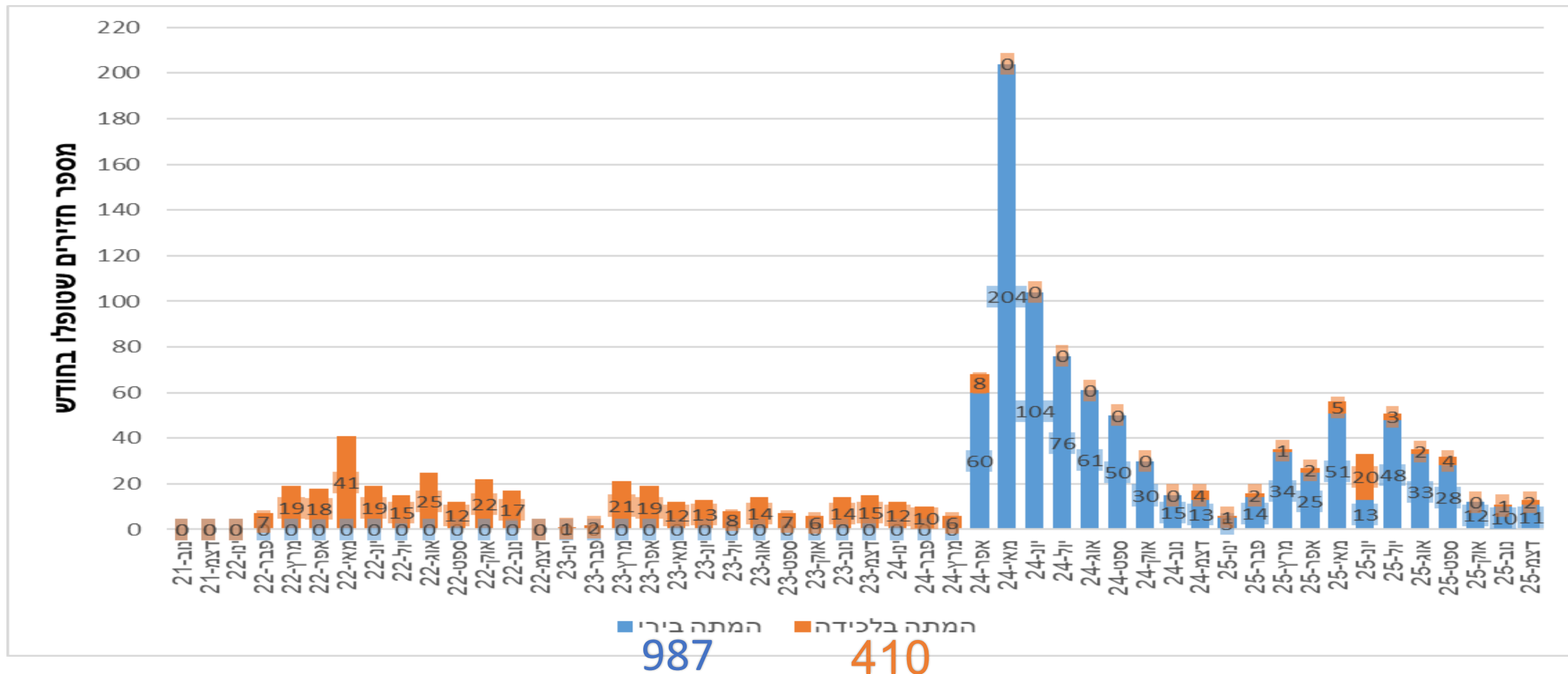

משאירים אותם בטבע

-

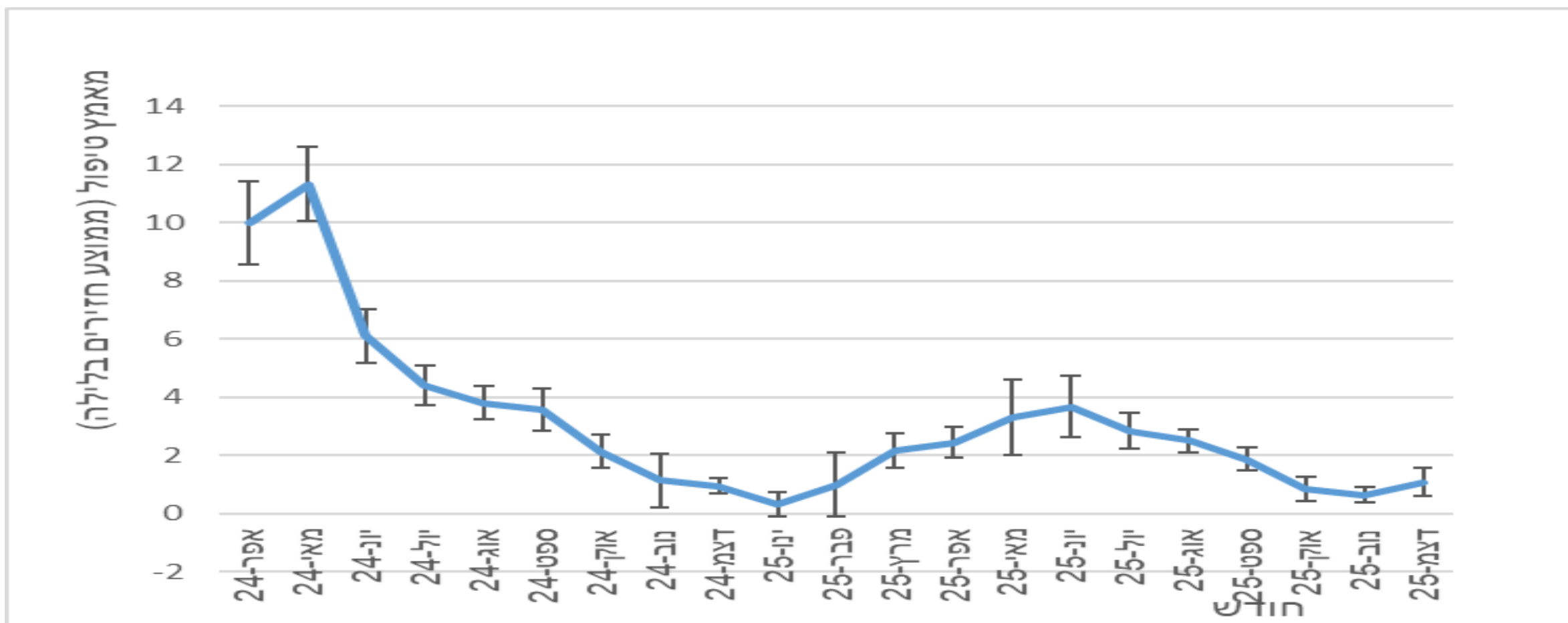

התפלגות הוצאת פרטים סורים

• 1307 פרטים טופלו בשנות הפרויקט. פעילות מרוכזת מאפריל 2024

מאמץ טיפול – מס' חזירים שטופלו בלילה

- היקף הטיפול ירד משמעותית עם מאמץ דומה. מרמז על ירידה משמעותית בכמות החזירים בחיפה

- לכידה באמצעות מלכודות כלוב המנוטרות 24\7

- תנו לחיות לחיות
- מבקר המדינה

מבקר המדינה: חזירי הבר גורמים לפגיעה באיכות החיים בחיפה

בדו"ח מתייחס מבקר המדינה מתניהו אנגלמן, לטיפול בנזקי המינים
הפולשים ובהם גם חזירי הבר החודרים אל לב השכונות בחיפה

דורון גולן | פורסם ב: 11/05/22, 8:09 | מייל לכתב

סיכום

- 17
- 18 174. לאור כל האמור לעיל, אני מורה לר"ג, בהסכמתם העקרונית של ר"ט"ג והעירייה
- 19 כפי שעלתה בדיון שהתקיים, לכלול בכל היתרי הצייד המיוחדים הניתנים על ידה ביחס
- 20 לחזירי בר בחיפה מכאן ולהבא, וכן לתקן בתוך 30 יום את היתרי הצייד הקיימים כיום, כך
- 21 שיכללו הוראות והנחיות בכתב כדלקמן:
- 22 (-) הדגשה לפיה היתר הירי הינו אך ורק כנגד "חזירים סוררים" שהינם חזירי בר אשר
- 23 איבדו את הפחד מבני אדם.
- 24 (-) הדגשה כי בטרם הירי חלה חובה על הצייד לוודא כי אכן מדובר ב"חזיר סוררי",
- 25 ולצורך כך על הצייד וצוותו, להתקרב באופן רועש וגלוי אל חזירי הבר "החשודים"
- 26 כסוררים, תוך מתן אפשרות לאותם חזירי בר לעזוב את מקומם, ורק לאחר ווידוא
- 27 שאותם חזירי בר אינם זזים ממקומם, ניתן יהיה להמיתם בירי.
- 28 (-) קביעת איסור על ירי ממארב, או בכל דרך אחרת כל עוד לא יתבצע הליך מקדים של
- 29 התקרבות לחזירי הבר "החשוד" ווידוא שאותו חזיר הינו אכן "חזיר סוררי".
- 30 (-) הטלת מגבלה בהיתר הצייד על כלי הנשק או התחמושת בהם ניתן לעשות שימוש, כך
- 31 שיותר שימוש אך ורק בכאלה המיועדים לירי מטוח קצר בלבד.
- 32 (-) הוראה המחייבת את הצייד לוודא כי חזירי הבר שנורה על ידו אכן הומת וזאת גם
- 33 בדרך של ידי חוזר ("ווידוא הריגה").

חדשות מהארץ והעולם < בארץ

חדשות מהארץ והעולם בארץ

תנו לחיות לחיות בעתירה: "עצרו את דיכול חזירי הבר בחיפה"

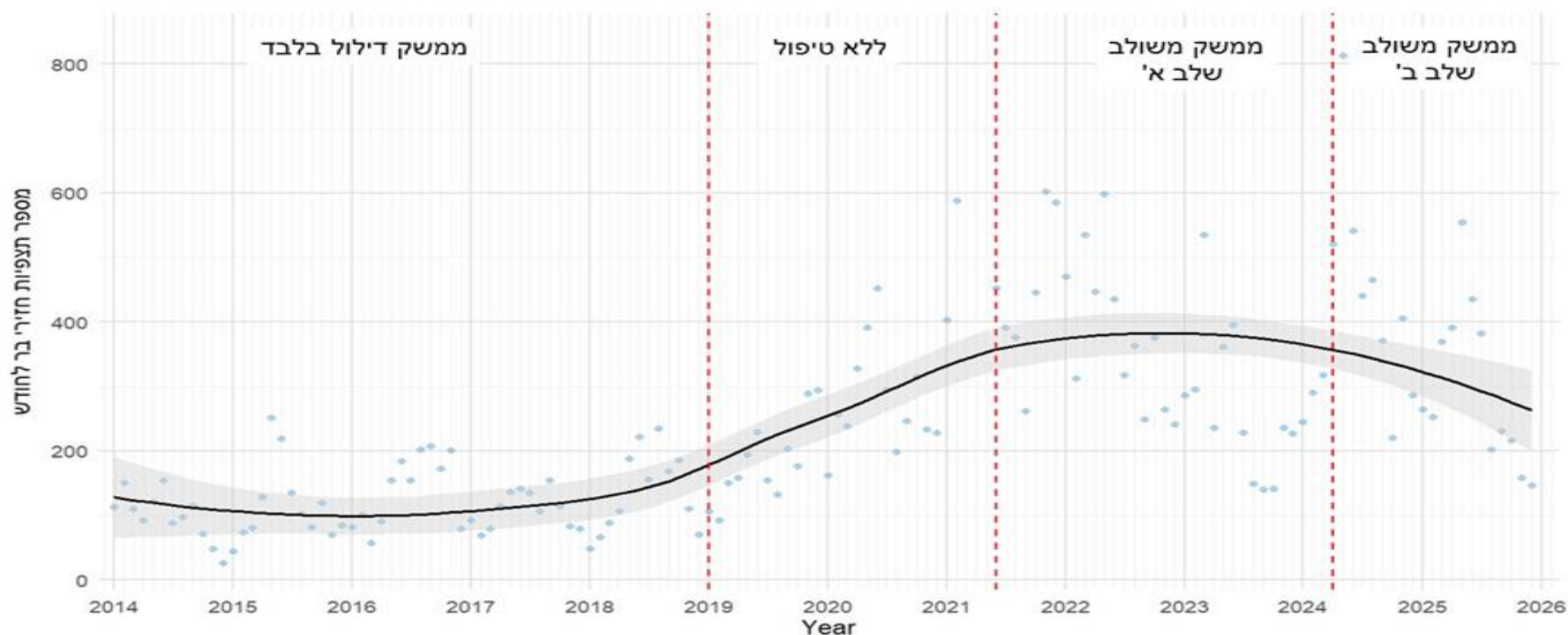
היום הגישה עמותת 'תנו לחיות לחיות' עתירה מינהלית לבית המשפט המחוזי בחיפה נגד
המדיניות המשותפת של עיריית חיפה ורשות הטבע והגנים לדילול חזירי הבר בעיר

ליאור נוביק
מעריב
13/08/2024 04:07

בית המשפט המחוזי בחיפה, בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים, בראשות השופט שמואל
מנדלבוים, דחה ביום שלישי את עתירת עמותת "תנו לחיות לחיות" בנוגע לטיפול עיריית חיפה
בתופעת חזירי הבר במרחב העירוני.

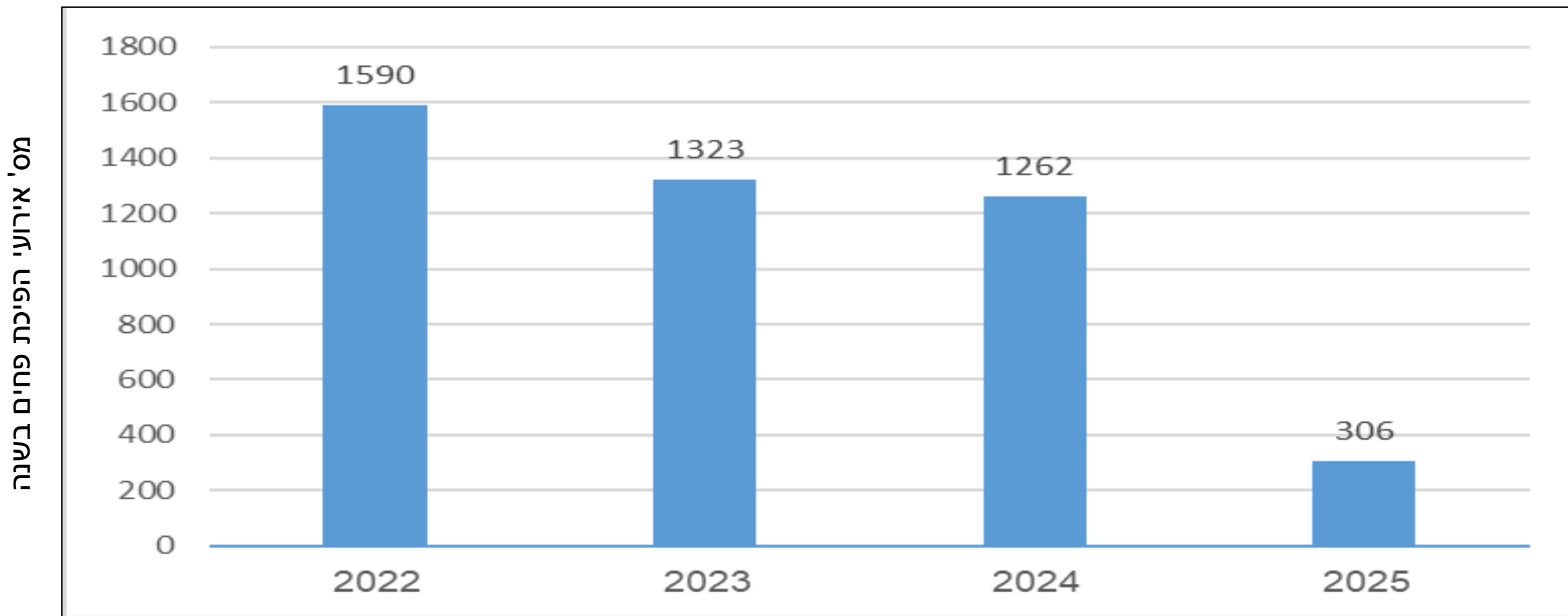
התפלגות חודשית של דיווחים למוקד העירוני: 2025–2014

- 2019–2014: המתה בירי בלבד, ללא פעולות תברואה. המתת חזירים גדלה פי 3 בתקופה זו. אין שינוי בדיווח למוקד.
- 2021–2019: ללא פעולות ממשק. עלייה חדה במספר הדיווחים החודשי למוקד (עד כ-500 בחודש).
- 2022–2024: ממשק משולב - ירידה מסוימת במספר הדיווחים למוקד, ללא התאמה לתוצאות ממשק.
- 2024–2025: ממשק משולב + המתה בירי - מגמת ירידה בתצפיות.

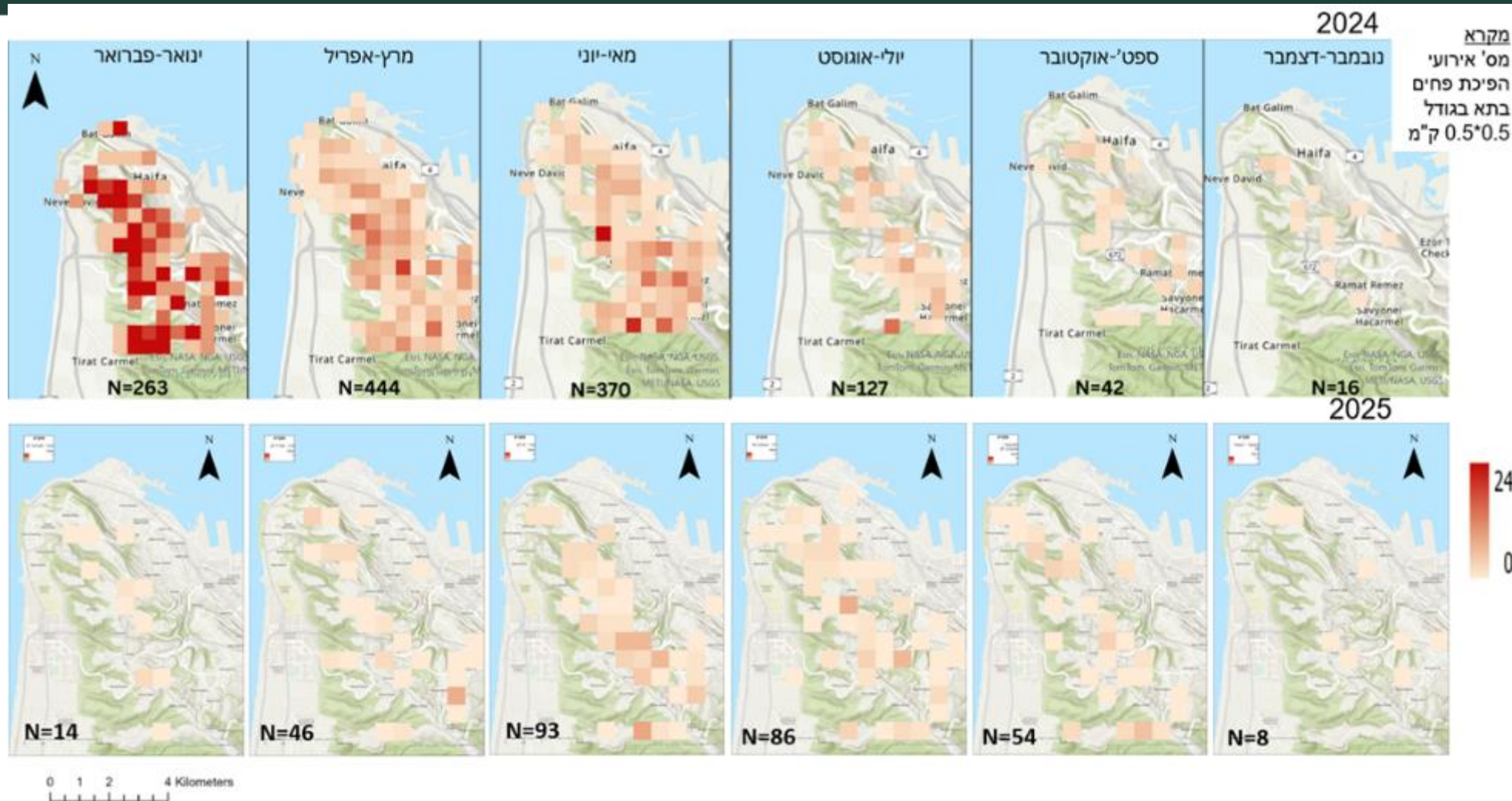
כל תקופה קשורה ומושפעת מהתקופה שקדמה לה. מידע משקף מוטיבציית הדיווח של התושבים

השפעת הממשק על היקף הפיכת פחים

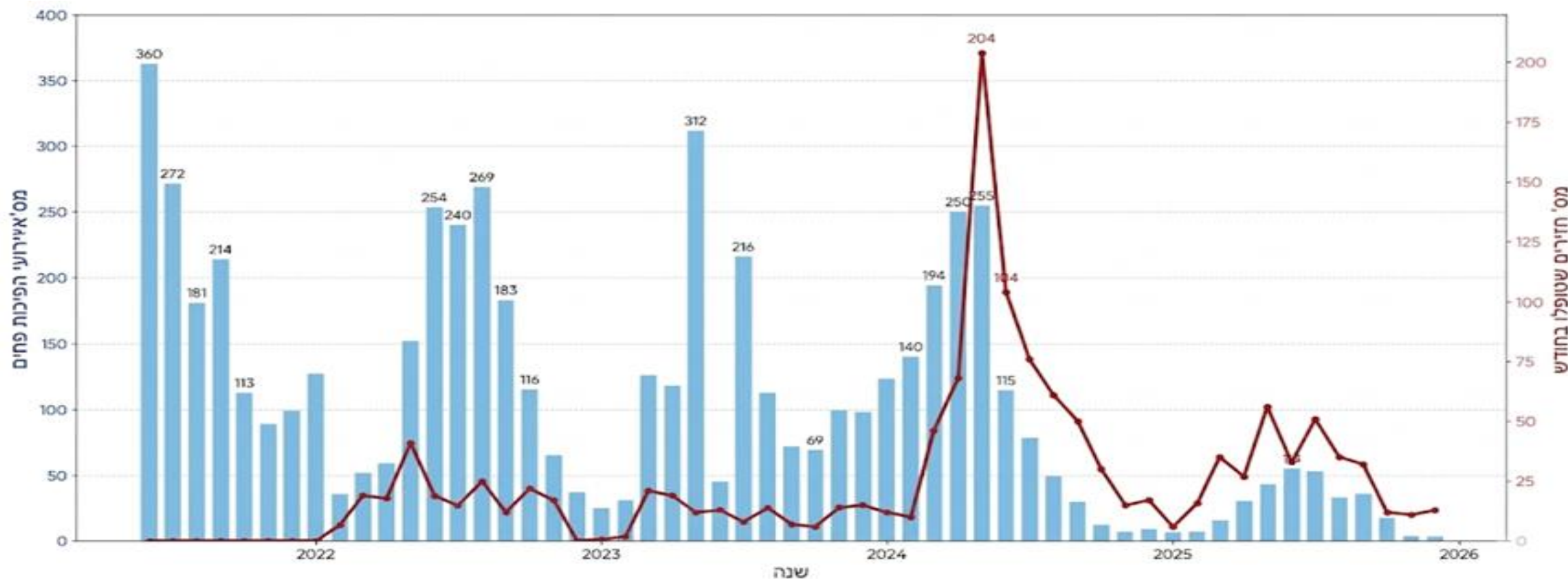
- מגמת ירידה של מעל 80% בהיקפי הפיכת הפחים במהלך שנות הפרויקט.

פריסה מרחבית של אירועי הפיכת פחים בחיפה

- ראשית 2024 - פרישה בציר מרכזי של הכרמל. ירידה ניכרת בהמשך. 2025 – היקף מועט דרסטית עם חזרתיות נמוכה.
- עדות לשינוי עומק בפעילות החזירים ועל צמצום משמעותי של שטחי החיכוך בתוך השכונות.

התפלגות ממשק טיפול בחזירים סורים, ביחס להתפלגות אירועי הפיכת פחים

• 2022-2023 - לא היה מתאם בין הגורמים הללו.

• מחודש מאי 2024 ועד סוף 2025 - ניכר מתאם גבוה בין הטיפול בחזירים להיקף אירועי הפיכת פחים.

• נראה שהתרחשה פחיתה ניכרת בכמות החזירים בתקופה זו (ללא פיצוי ברבייה), שתרמה לירידה בהיקף אירועי הפיכת פחים.

- פרויקט ייחודי שמצליח להתמודד קונפליקט נרחב עם חזירי בר בעיר גדולה. מצריך:

- ממשק משולב (סניטציה, חסימת נתיבי חדירה, חינוך, וטיפול בפרטים סוררים) מבוסס ידע אקולוגי ויכולות מוניציפליות - כאמצעי לטיפול הקונפליקט.
- עבודה מקצועית ונחושה, ושילוב של כלל הגורמים בפעולות ממשק.
- שיתוף הציבור בצמצום מזון להפחתה ארוכת טווח בקונפליקט עם חזירי הבר.

תמצית מידע והמלצות:

- **הפיכת פחים -ירידה של קרוב ל-90%. קיבוע של מעל 6,000 פחים -** אמצעי משלים. להמשך: שימור מערך פינוי האשפה יום-יומי והרחבת פינוי ערב.
- **דיווחי האכלה -** ירידה בשנה ראשונה. בהמשך ללא שינוי. נדרשת העמקת אכיפה והסברה בנושא "האכלת חתולים באחריות".
- **דיווחים למוקד -** משקף רמת החיכוך והמודעות בקרב המגזרים השונים בעיר.
- **טיפול בפרטים סוררים -** טיפול אינטנסיבי בעל השפעה מהירה לטווח הקצר וצמצם "פיצוי" ברבייה. ללא ממשק צמצום מקורות מזון - האוכלוסיה צפויה לגדול מחדש.
- **חסימת נתיבי כניסה- אמצעי משמעותי לצמצום כניסה לשכונות.** מצריך תחזוקה שוטפת.

תודות

עבודה זו התאפשרה בעזרתם של אנשים רבים מעיריית חיפה, מרשות הטבע והגנים וגורמי מקצוע שונים, שהיו שותפים מלאים בשלבי הפרויקט השונים.

